

„Soča“ izhaja vsak petek s in velja
a pošto prejema ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
spodski ulici blizu „treh kron“, in
na starem trgu. — V Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-o-
v tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“
na Korenji v Stiosa - vi hiši št. 263 II
nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim neprimožnim se naročnina
zniža, ako se oglašajo pri uredništvu.

Naše zahteve.

Od kar je bil iz Saksonskega v Avstrijo pre-
seljeni minister Beust izjavil, da bode Slovane na
steno pritiskal — kar je potem tudi strogo spol-
noval — nismo slišali še od nobenega avstrijskega
ministra za nas Slovane tako tolažljivih besed, kakor
jih je izrekel predsednik sedanjega ministerstva, grof
Taaffe, o priliki, ko se je v poslanski zbornici ra-
pravljal vladni predlog za podaljšanje vojne postave
za prihodnjih 10 let.

Kakor smo poročali radnjič v članku iz držav-
nega zbora, trdil je poslanec Tomažček, kateri, kakor
se je bahal, sicer ni Nemec, a vendar ustavoverec, pa
bi bil raje Nemec kot Slovan — da bi ne bilo mo-
goče vladati v Avstriji, ako bi bili Nemci na zid pri-
tiskani, in da je treba toraj z Nemci mir storiti.

Na to je plemeniti grof Taaffe povedal ruten-
skemu nemčurju, kar mu je šlo; — a njegov ostri,
za državnika nenavadno odkritosrčni govor ni zadel
samo Tomažčka, ampak vse ustavoverne Tomaže, ka-
tere je kar groza stresla, ko so slišali iz ust prvega
kroninega zaupnika, da je vladni resna volja, pravičnej
biti vsem avstrijskim narodom, — tudi Slovanom.

Prva osupnenost se je pa kmalo spremenila v
strašno razburjenost, ki se je potem preselila tudi v
vse ustavoverno časopisje. V strastnih člankih napada
to voditelja notranje politike, — češ, da namerava
prekucniti sedanjo ustavo na korist Slovanom vsled
tajne pogodbe s Cehi, kateri bi drugače ne bili ustopi-
lili v državni zbor, ako bi ne imeli v tem oziru mi-
nistrovih obljub. Seveda je to le prazno natolcevanje,
a nam je zopet neovrzijski dokaz, da nemška ustavo-
verna stranka neče miru in sprave med avstrijskimi
narodi, ampak da hoče ona sama gospodovati, druge
narode nadvladati in tlačiti, in zatoraj je poravnava s
tako, po njenih vodjih zapeljano stranko nemogoča.
Avstrijski Slovani pa pozdravljamo Taaffejeve zlate
besede z odkritosrčno radostjo ter jih jemljemo kot
poročstvo, da vlada izvede slednjič po ustavi zagoto-
vljeno enakopravnost, katera je spala do zdaj le kot
mrtva črka na papirju, ter izpolni sprelepo naročilo
našega velikodušnega vladarja, katero je dal svojim
zaupnikom z besedami: „Kar dajte mir mej mojimi
narodi!“

Da bi enakopravnost dosegli, podali so česki
poslanci njegovemu Velikaštvu posebno spomenico, v

kateri so razložene tirjatve českega naroda. Mi ne
vemo, ali nameravajo tudi naši slovenski poslanci se-
staviti in predložiti enako spomenico, in čeravno si
ne vsojamo pravice, podajati jim posebnih vodil o tej
stvari, zdi se nam vendar primerno, da tudi mi izre-
čemo svoje mnenje o tem, kar sme in mora zahte-
vati naše ljudstvo v dosego narodne enakopravnosti.

Ker tudi mi, kakor Cehi, ne zahtevamo zavratne
preuravnave ustave, ampak djanstveno izpeljavo po
njej nam zagotovljenih pravic, suče se vse okoli raz-
upitega in tolikokrat prežvekanega člena 19. temelj-
nega prava od 21. decembra 1867. Ta člen glasi se
tako: „Vsi narodi države imajo enoiste pravice, in
vsak narod ima nedotakljivo pravico do varstva in
gojitve svoje narodnosti in svojega jezika. Država
priznava enakopravnost vseh deželnih jezikov v šoli,
uradu in javnem življenju.“

To naj bode naša magna carta, naše
zlato pravo, in ministerstvo naj nam izpelje na-
tanjko to pravo; mi družega gledé enakopravnosti ne
zahtevamo, tedaj ne segamo nikakor iz okvira avstrij-
ske ustave, — ampak smo v tem zmišlu popolno-
ma ustavoverni.

Zalibog ne uživamo od te enakopravnosti v dja-
nju skoro nič, ker v srednjih šolah vlada le nemški,
v uradih pa le nemški ali laški jezik; djanstvene raz-
mere bijejo po tem takem postavi v obraz, in to ne
more nadalje ostati.

Mi zahtevamo torej, da ministerstvo po upadni poti,
po razglasih preosnuje srednje šole pri nas v Gorici
tako, kakor smo predlagali v prejšnjih člankih, ki smo
jih priobčili pod naslovom: Kako naj se pčestnikom
bremena zlažajo?

Zna biti pa, da se nam vtegne oporekati, da
tega ni mogoče izpeljati, ker nemamo zadosta spo-
sobnih učiteljev in učnih sredstev. Temu od-
govarjamo, da to ni istina, ker profesorjev slovenskih
z ispitom imamo v vsaki stroki še preveč, saj neka-
teri izmed njih še na službo čakajo; toraj učnih moči
imamo. Kar se pa učnih knjig tiče, jih imamo nekaj
prav dobrih, in kolikor jih še pomanjkuje, priskrbele
bi se gotovo v enem letu, naj le ministerstvo odloči
za to potreben denar ter razpiše potem konkurz za
napravo raznih šolskih knjig.

Kar se tiče političnih in sodnijskih uradov, zaht-
evamo vpeljavo slovenskega jezika v vse te urade na
Slovensko-Goriškem. Tudi to se da lahko nemudoma

dognati, ker imamo političskih, slovenskega jezika zmož-
nih uradnikov zadosti, da se le ti pokličejo na prava
mesta.

Gledé sodnijskih uradov je pa stvar še lažja,
ker so vsi sodniki v slovenskih sodnijskih uradih Slo-
venci in svojega jezika popolnoma zmožni; za te ur-
rade ne treba družega kot dotičnega ukaza, in koj se
bode slovensko uradovalo.

Kar se tiče okrožne sodnije v Gorici, so tudi
pri tej sodnji trije deželni svetovalci, ki umejo slo-
venski jezik v govoru in pisavi, tem bi ne delalo slo-
vensko uradovanje nikake situosti. Gledé porotnih
sodnij pa bi morala biti za slovensko stran osnovana
posebna slovenska porotna sodnija iz samih sloven-
skih porotnikov, katerih nam tudi ne manjka. Gledé
slednjič mestno-poblaščne sodnije v Gorici bi se
morala okolica goriška oči ločiti in osnovati za
okolico posebna okrajna sodnija, — kakor je to tudi
v Mariboru, — in pri tej naj bi se imenoval za sod-
nika mož slovenskega jezika popolnoma zmožen; po-
tem pojde vse brez nikakih over.

Te so naše pohlevno želje, ka tere nam vlada
lahko spolni, ako ji je na tem, da stori vse goriške
Slovence zadovoljne in da se oni še trdnješe oklenejo
Avstrije, preljubljene nam skupne domo vine. Saj bo le
na zadovoljnosti narodov trdno slonela Avstrija v zmi-
slu vedno resničnega gesla pokojnega cesarja Franca
I: „Justitia regnorum fundamentum“.

Dopisi.

S kanalskih hribov 10. dec. (Izv. dop.) Rus-
ka okupacija. „Strašno!“ bi si mislil kateri vse,
kar je ruskega, mrzeči Lah, osobito „irredentar“ koje-
ma se moreš hujšega strahu na steno narisati, kakor
če mu Rusa v podobi pred oči postaviš. Toraj ni ču-
da, da bi ga groza mamila, ko bi za „Sočo“ segel,
pri pogledu zgornjega napisu. Že bi gledal v svoji
burni domišljiji cele bataljone v dolge vojaške halje
zavitih medvedobradcev mrgoletih ko listja in trave,
svetlo brušenih bajonetov ko strna po širokih njivah
in na konjih te strašanske človeške spake — ruske
kozake z dolzimi sulicami. Mraz bi ga po vseh udih
spreletal, nehoté bi se v gorki plajšč zvil in od stra-

LISTEK.

Živopisec v Černej gori.

b.

Kar moglo je orožja pripasati za pas,
Pod prapor v Černej gori je šlo na knežev glas.

Naš živopisec je z drugimi Černogorci šel tudi
v tabor i knez mu je poklonil možnjico dukatov. V
Černej gori so vsi, ki gredo na vojno, borilci. Vsak
vlači toraj sabo streljiva i družih za vojno potrebnih
reči, kolikor more, ženske hode za borivci in one jim
donašajo hrane i družih potrebnih stvari in opravljajo
ob enem na bojnem polji zdravniška opravila. Samo
knežev šotor in samo ono, česar knez potrebuje, pre-
našajo za njim na konjih. Marširanje ni lahko, ker
v onih krajih o cestah še govoriti ni. I konjici sami
morajo često raz konja stopiti, ter ga morajo po
stranskih stezah na odločeno mesto privedi. Kedar je
treba deroče potoke bresti, je konjniku njegov konj
prav v veliko sitnost i nadlego. Naš živopisec ni to-
raj obžaloval, da mu je v hudej nevihti njegov „ze-
lenko“ utekel, ali žaloval je nad cekini, ktere mu je ze-
lenko odnesel. Ker je naš živopisec „knežev muž“ bil,
dobival je tudi zadosti mesa, a to je moral po izgubi
omenjenih cekinov večkrat brezi soli uživati.

Za vojno derže se černogorske družine skupaj,
ter se versté v tako imenovana bratstva. Taka brat-
stva štejo po puškah, i čem više pušek ima, tem više

je na dobrem glasu. Kneževu gospodstvo opira se zlasti
na to, da šteje njegovo bratstvo tisoč in sedemsto pu-
šek. Večkrat so prašali Černogorci našega živopisca,
koliko pušek da ima njegovo bratstvo, i ko jim je po-
vedal, da pri nas bratstev nina, da pa imade štiri
brate, to je bilo zadosti, da o Černogorci dobrovolj-
no z glavo priterjevali, kajti v Černogorci so štirje
bratje štirje meščevalci!

Ustanova teh bratstev bila je za našega živo-
pisca kakor tudi za druge dobrovoljce prav neugodna.
Ker se niso prištevali k nobenemu bratstvu, niso mo-
gli tudi od nobenega bratstva ničesar, ni soli, ni vode
dobiti. Sol nose sabo Černogorci vsak le za svoje
bratstvo. En sam požirek vode moral je enkrat naš
živopisec za sreberno dvajseto kupiti in enkrat mor-
al si je požirek vode od kneza samega izprositi.

Černogorski knez Nikica ni samo peryi, ampak
on je tudi najpriljudniši mož vsej deželi. Černogorec
imenuje ga je redko knezom, rajti navadno mu pravi
gospodar. Černogorci poznadele njegovo voljo in on
pozna skoro vsacega svojega deržavljana. V vojni,
kakor tudi v miru posluša gla svojih vojvod, ali sko-
raj vedno ima on zadujo besedo, ktera vse odloči. V
vojni pred vsemi spred, čuva eendarle, kolikor je mo-
goče življenje pojedinca; v političnem svetu, kder sma-
trajo ponosni vojvode svojo Čenogoro za nepremag-
ljivi stožer sveta, plane on s irepko svojo besedo v
resne posvete, — i koicem brcev izvrše vojvode
samo to, kar knez ukaže. On na i dr i prav.

Pod vodstvo a tega svojega kneza marširali so
Černogorci na Mostar. Vojne dogode so znane. Muk-

tar paša šel jim je nasproti z veliko armado. V stiski
morali so se Černogorci umikati. Nazaj gredoč morali
so se Černogorci noč i dan s Turki na življenje i smert
boriti. Tem bojem storil je konec strahoviti zmago-
nosni pomor v Volčjem dolu. „Napred Černogorci!“
vzklikol je knez svojim junakom — „nejmamo što
više izgubiti, nego cerljeno svoje lice, koje možemo
trema persti pokriti.“ — Pokanje pušek preneha i pod
užasnim vojniškim rjojenjem plano Černogorci kakor
razljučeni levi na preplašene Turke ter s handjarji
svojimi tisoče njih do proroka k otcem odprave.

Na tem čudnovatem potu ukazal je knez našemu
živopiscu, da namala umirajočega černogorskega mla-
denca, ki se je s čudovito junakostjo proslavil. Poleg
družega težko ranjenega mladenca padel je ta mla-
deneč težko ranjen na tla na visocem pečevju. Ker je
bila velika sila, pustilo ga je tamo njegovo bratstvo,
misleč da je mertev. Ko se zopet zave, bila je noč in
on zapazi pod pečevjem i po bližnjih verhovih neštete
ognje turških straž. Goreča žega ga tare. Ozerši se
zapazi poleg sebe postavu svojega mladega tovaruša,
ki je v groznej groznici stokal po vodi. Mladeneč ob-
veže, kakor je mogel i znal, s kosi svoje košulje naj-
prej svoje, potem pa rane svojega tovaruša ter otide
na tiho po vodo. Deževalo je in od turškega ognja
svetela je špilja napolnjena z vodo.

Serčno zleze mladi Černogorec srečno do ene
špilje ter svojo bučo z vodo napolni. Ko je uže sko-
raj srečno priplezel na sterbo pečino, zapazi ga tur-
ška straža. Strel izbrdi turški tabor, mladeneč dospe
pa meju tem na varno svoje meso vrhu skalovja, po-

hu bi komaj dihal. Toda ne boj se, dragi Laše, če prav še čakaš svojega Mesijo, naj že bo ta piškongar Garibaldi ali kdo drugi. Pomiri se, kajti vrstic tega člana ne piše kak merodajni politikar, niti prekucijski duh, nego nedolžni hribovec, miroljubna duša, ki si ne želi v svoje tihe kraje kozakov vajenih svojim „štepam“, a še manj kacič bersaljerjev iz blažene in vendar ne še odrasle Italije, marveč je in ostane zvesti Avstrijancu ter, ne bodi Bogu oponoše — še celo moli za srečo i blagor svojega cesarja! — Toraj še enkrat; strah ta, izrodek prenapetosti in panslavizma, na stran! — Pošteni slovenski bralec pa bo brž uganil, o kakšni okupaciji da mu mislim tu nekaj vrstic podati.

Nobenemu ni neznano in marsikdo bo še dolgo dolgo pomnil, da nas je Rus pretekle dneve s celim arsenalom svojih zimskih baterij tako iznenadno zajel, da je vse mrza pokalo in bilo je na dnevnem redu — šklepetanje z zobmi. Človek bi bil mislil, da je bil kar na enkrat tija kam v mrzlo srce Sibirije zanešen. Naprej je severni stic svoje mizle pijonirje v podobi snega in ledu po vseh krajih razposlal, ki bi glavni naskakajoči bojni sili pot odprli in gladili, nam pa ceste in železnice se sneženimi baikadami zaprli, da bi se z živcem za obsedni stan oskrbeti ne mogli; prav kakor že stara vojaška maxevra zahteva. Kmalu nato je burja privihrala s celo svojo armado na ledenem vozu s kilotimi konjički napreženem s tako strašanskim pihom in ropotom, da se je vse pred njo kadilo. Pljuvala je kakor iz vseh Uhačijevih žrel ostre pušice v obiaz vsacemu. ki bi se bil predznel se z njo poskusiti na odprtem polju. Brusila je pri vsacem vodenem curku ledene meče. Vse poti je malo da ne zaprla in občevala zvezetako pretrgala, da sosed sosedu skoro ni več poznal. Sama pa je še celo po širokih cesarskih cestah tako samovoljno in brezobzirno smastila, da je mitničarje skoro gotovo v nevoljo spravila, to tim bolj, ker se mitnine ni marala plačati, katero vendar vsak poblevni hribovski „koša“ vesno odrajuje. Bili smo v pravem zasednem stanu nekaj dni. Vsak se je v svoji trdnjavi branil, kakor je vedel in znal. Se tu ga menda ni bilo tako zavetnega kotiča, ne tako utrjenega taborja, kamor bi te mrazne sile ne bile našle poti. Kakor je po hribih treslo, bi bilo mrazu tudi skoz trojne šipe. Dasi so nekteri pači na vso moč kvili, le malo je zdalo. Če si se usedel k taki razbojni peči, bil si lahko po eni strani malo da ne tako pččen ko sv. Lovrenc, a po drugi le mrzel ko led. Ni čuda, da po še tako zekurjenih prostorih ni bilo moč več ko 3-4° R toploie dosčti. Kokošen mraz pa je moral biti po nezakurjenih hramih, da si bralec ne bo samo mislil, gotovo je tudi več ali manj čutil. Dosti je, če rečem, da krop v kaki posodi zvečer na tak kraj prinešen, je bil drugo jutro z ledenc skorjo prevlečen. Zvunaj pa je bilo 12-15° R in še več mraz za ves ta čas na dnevnem redu. Prišlo je že tako daleč, da si skoro živa duša ni upala več na dan, kajti nosi, ušesa, prsti itd. so bili malo bolj varni pred ljutim mrazom, da ne bi pocepali ko nekda v Bosni pred turškim handžarom. Buja že skoro ni pustila več dihati. Radek je bil junak, ki bi se bil upal tej sili se izpostaviti, ki pardona niti ni dala niti vzela. In še ta bi si bil moral svetopisemski izrek prav v besednem pomenu k srcu vzeti: „Kdor sioji, naj gleda, da ne pade;“ kajti moč viharnega navala bila je presilna, tla pregladka. — Da, bila bi v svoji

brezobzirnosti celó državnega pravnika s „časnikom vred brez vsega pametnega razloga konfiscirala!“

Pač, to je bila prava okupacija! — Verjamem, da še celo turške širokohladne bi bila ta sila tako pretresla njihovo fanatično krv tako ohladila, da bi bili pri taki okupaciji na vsak resen upor pozabili. Tako je neprijetni Rus svoj teren, da se v vojaškem duhu izvazim, cerniral ter kolikor je mogel daleč svojo speženo plahto raztegnol, po kateri se je burja vozila, menda do morja in globoko noter v laško deželo. S tem je dal nepokojnim Lahom predokus blažene Sibirije. Prava kazen za irredentarije! — A kaj ti marajo za to! — Oni se bodo s polnimi trebuhji za kratkas na saneh vozili in pri tem delu se še celo z ruskimi kožuhi sprijaznili, mej tem ko vsled slabih letin sestradani reveži laške planjave pri medli polenti in slabem ognju se stiskaje premišljejo zimске kratkočase svojih severnih in polarnih bratov, po noči pa sanjajo o Ameriki ali novi Franc Jožef-evi deželi.

Malo al nič bolje se godi hribovcem sosebno tistim, ktere je ta nenavadna zima nepripravljenen našla. Edni se niso z drvami oskrbeli; drugim je živež že sadaj skoro pošel. Dobro bi bile plehke obličice, a pridelalo se jih je po malem. Tretji so rahlo oblečeni nekaj tudi zato, ker so tovarne s svojimi lahki cunjami domačo trdno in gorko robo izpodrile. In sedaj pride nenamljeni Rus s svojo okupacijo. Da bi nam bil saj kaj medvedjih kož in rokavic poslal, čoda še napovedal se ni. Kar iznenadil nas je. Tako je burja veliko njih nepripravljenih zasedla. Tudi se ni pustilo z njo pogajati in paktirati v tem zasednem stanu. Še tako zasuknjeni diplomat bi ne bil nič opravil. Edino, kar bi bil dosegel, bilo bi morda to, da bi mu bila glavo na pravo stran zasukala! Sicer pa bi bil ostal brezvspešno pri svoji zeleni mizi zadovoljno si roke menceje, da je v gorkem in da nima s temi mrzlimi faktorji kaj opraviti. Sploh tisti, ki nosijo mehke ročice v mehkih rokavicah, ne pridejo radi v dotiko s to severno furijo, ki gore in dole z ostro ledeno metlo pometa. To veselje je za kmeta! (Konec prih.)

Iz Primorja, 16. dec. (Izv. dop.) Občno nevoljo naroda našega provzročilo je bilo v novejšem času obašanje nekaterih kranjskih učiteljev recte „zweigverein-ecv“. Ta nevolja izraževala se je v slovenskih novinah prav ojstrimi besedami. In kako bi ne?

Učiteljski stan je eden najvažnejših za obstanek in prosveteh naroda, učitelju izročen je naroda najdražji zaklad — narodna mladina v poduk in odgojo. In prav iz učiteljstva, koje bi imelo biti naš steber, naša dika, ravno iz njega, da, celo edino iz njega jele so se rekrutirati narodne kukavice — narodni izdajice! Zares žalostno za nas Slovence! — A nekaj nas je pri tem vendar tolažilo; upanje namreč, da bo to boleharje enega uda našega narodnega trupla le kratko. Radi tega je po mojem mnenji prav imel oni slovenski list, ki se je tolažil: nbi se bode renegatu prvaku Dežmanu veliki zvonec, tedaj bode neka nevidna moč, kar čez noč razdjala „Krain. Lehrverein“-eupe peljala bode „Laibacher Schulzeitung“-o, iz kranjskih „lehrerjev“ vzkrsnili se bodo slovenski učitelji in iz Sima nastala bo zopet Zima.

In evo! „Narod“ od minolega četertka prinesel nam je senzacionalno novico: „Krainischer Lehrverein“ je sklenil izdavat i jedno številko svojega lista v slovenskem, drugo pa v nemškem jeziku.

Rečemo še enkrat senzacionalno novico, ker nismo se nađejali, da se bodo zgorenje besede tako hitro obistinile. In če tudi ne po vsem, začetek je vendar tu — in to nam je za zdaj dovolj!

Gospodi so se jela tedaj tla pod nogami majati. No, seveda ona hoče ta svoj sklep skriti za „strogo jezikovno enakopravnost“. Prav tako! — je bolj „nobel!“ A mi, ki smo čitali ono „Schulzeitung“-o, ki smo poizvedeli sklepe „Krain. Landeslehrerverein-a“ nismo do 6. t. m. še nikoli slišali ziniti najmanjše besedice o „jezikovni enakopravnosti“. Pač se nam je od one strani vedno trobilo, kako potreben, — prepotreben je nam nemški jezik, še celo za našega naj ubornejšega kmetiča, — da se ga mora radi tega naš kmečki paglavec uže prvi dan, ko v šolo vstopi, začeti učiti. Slišali smo to gospodo le nemški govoriti, le nemščino v deveto nebo povzdigovati, čitali smo njihove dušne proizvode le v nemščini pisane, kakor, da bi bili sinovi nemških roditeljev, da bi živeli v nemškem „rajhu“, se mastili od žuljev nemških prebivalcev. In slovenščina, da, ta uboga slovenščina, bila jim je le „špraha za ta gmanj folk“. Od kod tedaj ta sprememba? No, mi od gospode nečemo odgovora, damo jim ga raje sami: Besede, koje je grof Taaffe pred kratkem v državnem zboru govoril, treščile so tudi v vaš „Landeslehrerverein!“ Vi čutite, da je začel iz Dunaja nek drug veter pihati, vidite, da je najpametnejše po njem plašč obrniti, ter začetek tega vašega obrata je oni vaš sklep.

No, mi se moramo tega le veseliti, veseliti tembolj, ker je ta gospoda vedno upila, da smo izolirani, da naš narod ni za nami, in vendar smo bili tako skromni, da smo le jezikovno ravnopravnost terjali. Veseli smo pa tega njihovega sklepa za to, ker so z njim sami sebe po zobeh udarili, pa ne kakor da bi mi to „posebno“ pridobitev naše narodnej stvari smatrali. O ne! nam je pač dobro znano, kaj da smemo od ljudi alla Sima pričakovati. Rane, koje je „Laibacher Schulzeitung“-a in njena stranka, našemu narodu usekala, so še premlade, da bi jih mogli pozabiti. Razdor mej kranjskim učiteljstvom, denunciranje slovenskih učiteljev, kranjskih direktno pri njihovih predstojnikih, pa po dun. „revolver journalih“ alla stara „Presse“ so preveliki udarci, za koje se imamo g. Simi zahvaliti. Ono človeče, ki se je drznilo baš letos v starej „Pressi“ naše primorsko nadzorstvo in eo ipso našega od Nj. Vel. pozneje tako odlikovane ga dež. nadzornika napadati — ono človeče, ki se je pustilo v našem dnevniku: „častnim naslovom“ „l...“ nazivati, je in ostane vedno v naših očeh — ničla. In zdaj naj bi mi čitali list, kojega stranka nas je pred svetom najbolj črnila!

O ne! in ne! naj bode pisan makari v sanskritu. Čitajo naj ga raje gospodje „Lehrverein-ovci“, saj so slovenščine gotovo bolj vajeni nego mi. — Ako se je dal Lapanja tem tičkom na limanice vjeti — pač le na kvar velicega zaupanja, kojega je pri nas užival, — svobodno mu! Mi nismo tako kratkovidni, da bi ne spoznali, kam pes tace moli. Mi primorski učitelji bodemo tudi v prihodnje „Laibacher Schulzeitung“-o ali pa če hočete „Ljubljanski šolski list“ za to smatrali — kar je! namreč za organ učiteljskih izdajic. To je naš kompromis!

Primorski učitelj.

nudi svojemu tovarušu vode, kteri se k malu še precej okrepeča. Nekoliko minut pozneje plezalo je nekoliko Turkov proti skalovju. Mladeneč uvidi pogibelj, prišepne svojemu tovarušu, da mu drugo puško nabaše. Ko so začeli plezati Turci na skalovje, stegnoj je dobro mirjeni strel pervega od njih na tla, i kmalu potem zgrudil se je drugi Turk na zemljo. V sled smeti dveh svojih bojnikov se Turci preplaše. Po kratkem posvetovanji začno z nova plezati na skalovje. Mladeneč ustrel i sprednji Turčin padne i kmalu za njim zgrudi se po drugem strelu drugi Turk mertev na tla. Čtirje streli in rjojenje Turkov privabe pod steno še druge vojnike i častnike. Zadnji so uvideli, da se zamore samo po ene strani priti na skalovje, ostavili so vsako daljše plezanje ter so postavili straže, ki so imele čuvati ono skalovje do dneva.

Ko je ranjeni mladeneč uvidel, kaj da se je pod steno zgodilo, postavil je s tovarušem svojim svoje samokrese i puške v namer. Utrujena in vsled izgube kervi oslabljena sta kmalu oba zaspala. Ko se izbudi, je bil dan. Pogleda i zapazi pri sebi svojo mater i svojo sestro, ki ste ponj prišle. Pred dnevom naskočili so Černogorci Turke, Turci so se umaknoli nazaj in udje bratstva, kteremu sta ona dva mladenca spadala, poiskali so svojih ranjencev.

Vse to je knezu pravil mladeneč, ko ga je živopisec malal. Njegovo oko je zasijalo, njegova lica je še enkrat obliła rudečica, suhe rudeče ustnice so blastno pripovedale čudovito dogodbo, saj nesel je v prezgodnji grob tolažilo, da bode v podobi i pesmih še dolgo živel pri svojih rojcih.

Ker ni bilo upati, da vojna kmalu konča, ostavil je naš živopisec slavno Černogoro. Černogorci pa

so se hrabro borili še dolgo i dolgo s kletim svojim sovražnikom za svoje domovje, za staro vero svojih otcev, dokledar ni sama ruska armada primarširala pod carigradske zidove. Hrabro so se udeležile slavnih bojev i Černogorke same. Poslušajmo še kaj nam je nedavno pravil o nekeji materi udovici černogorski kapitan Sava „U Černej gori žive“, — pravil je kapitan Sava — mati udovica! Ova je imala sina jedinka. Turci započnu rat voditi s Černogorci, u koji je i njezni sin morao otići. Ovaj sin nehčede s bratjom vojske sprovoditi, bratu ostavi i k materi dodje. Majka ga zapita: „što si ti sinko s vojske došo?“ On odgovori: „ludo je majka! mogo bi ja poginuti, pa što bi ti?“ Majka odmah loti se puške njegove, pa ubi sina jedinoga govoreča: „umri herdjo ka nevalja, kad niasi htio živjeti kao valja.“

Se ve da zapadni Evropejci ne bodo mogli odo bravati tega, kar je ta černogorska mati storila. Kedor je pa nekoliko potiril v černogorske razmere, kedor vé, kakó se tam izaničujo kukavice (štrašljivci), bode rekel, da je mati to storiti morala, da bi sramoto od svoje porodice izbrisala. Da bode ta mati v Černej gori še dolgo v pesnih živela, je gotovo i tudi mi smo jej postavili majhen spominek v tej pesmi:

Černogorska mati.

Po Černej gori hod i junaška starica
Od verhov Dormitorja do morja slavljenja.
Prigodek ž njenim sinom je ni serca še sterl,
Da si pod njenim strelom prerano je umerl.
Od sévera, od juga, od vzhoda dedni zlom
V svobódnih Černogorcev je lomil stari dom.
Od rádoti je plesal uže slovanski čert
Mislé, da Černogorcev gotovo čaka smert.

Kar moglo je orožja pripasati za pas,
Pod prapor v Černej gori je šlo na knežev glas.
Sokole svoje zbravši hiti na meje knez
Sovražnemu navalu on živ napravi jez.
Kervavi boj se vname, i glej na vsaki krok
Odbil je Černogorec sovražnih trum naskok,
Za zlato se svobodo boré za častni kerst
Nasproti turškim četam ko kremen stal je čverst.
Jedinec stare Grozde ostavi ljuti boj,
Derhčec ko gorsko zverče prikrade v dom se svoj.
Tam mati ga zagleda, vsa plaha ostermi:
„Je li končana borba?“ sinovi besedi.
„O ni končana borba, še zmer pomor besni.
A tebe se spomnivši, ko tu ti glad preti,
Ker lahko bi poginol, pribitel sem domú.
Kaj hčeš na svetu brižna udova bez sinú?“
„O spridenče nesrečni!“ zadrž se mati vanj
Iz rok mu puško vzame srdí se ljuto nanj:
„Ti izneveril kneza! Ti brate si izdal?
Da hrani Bog sirote, še tega nisi znal?
Nesrečni neveljanče! od Boga, zemlje klet,
Naj večna noč te skrije smeti ostudna smet.
Tu umri! ker junaški živeti nisi htél!“
To rekši v sina bljuje cel smertonosni strel.
Oblekši sina halje, njegovo vzemši bran
Spusti se jadrovito v najhujše borbe stran.
Z vojaki Turka goni, sledi na vsak mu tir
Nosé mu smert, dokledar končal ni vojne mir.
Po Černej gori hodi junaška starica
Od verhov Dormitorja do morja slavljenja.
Dogodek ž njenim sinom jej ni serca še sterl,
Da si pod njenim strelom prerano je umerl.

Lukavečki.

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Ustavoverska solidarnost v Avstriji je šla rakom živat; pokopala jo je trmoglavost liberalcev poslanske zbornice, kateri so jasno pokazali v razpravi vojaške postavbe, da nič ne marajo, ako se državna moč oslabi, — da le njihova obvelja in da le oni ostanejo vladajoča stranka v državi. — Gospodska zbornica je soglasno sprejela vojaško postavbo po vladnem predlogu — poslanska zbornica pa jo je zopet zavrgla. Ker je glasovalo 180 poslancev za in 133 zoper, ni dobila postava potrebnih dveh tretjin glasov, in se vrne torej v gospodsko zbornico, katera ostane gotovo pri svojem prvem sklepu. Zato pride stvar potem v razpravo komisiji, sestavljeni iz zastopnikov obeh zbornic, v katero nameravajo naši lordi, kakor se sliši, izvoliti svoje najodličnejše ude ustavoverne stranke, da tem lažje poravnajo razpor, ki je v tem prevažnem vprašanju nastal med ustavo verci edne in druge zbornice. Ker pridejo iz poslanske zbornice skoro gotovo sami ali vsaj večinoma vladnemu predlogu ugodni elementi v to komisijo, je več ko verjetno, da odobri ona §. 2, kakor ga je vlada predložila.

S poročilom te komisije vrne se postava zopet v poslansko zbornico v konečno rešitev. Če bode sprejeta, bo kriza premagana; če ne, kaj po tem?

Časopisje raznih barv vgiba mnogo o tem; a pozitivnega, seveda, še ne more nihče povedati. Navadno dobro podučena „Montags-Revue“, pravi, da bi grof Taaffe v tem slučaju smatral svoj mandat kot dovršen in da bi bil poklican grof Clam-Martiniz, načelnik zbornične večine, da sestavi nov kabinet.

Ustavoverci igrajo va banque, a mi smo preverjeni, da krona ne bo pustila seboj igrati. Danes je zadnja seja državnega zbora pred prazniki; a že 15. januarja p. l. bode nadaljeval svoje zborovanje.

Avstrijska delegacija je s 30 glasovi od 59 glasov izvolila viteza Schmerlinga za prvosednika. Knez Czartoryski je dobil 28 glasov. Za podpredsednika je izvoljen Wolfrum z 31 glasovi proti 27, katere je dobil Smolka.

Minister Haymerle v nekem dopisu delegacijam naznanja, da jih bode cesar 18. decembra ob 2. uri popoldne sprejel; — Haymerle je predložil skupni proračun za l. 1880, ki za 5.600.000 gl. presega skupni budget letošnjega leta. Vojni troški so za 45.830 višji od letošnjih sprejeti v proračun. Izvanrednih troškov za Bosno in Hercegovino je 8 milijonov, letošnje leto jih je bilo okoli 30 milijonov.

Ogerska delegacija je enoglasno škofa Haynalda volila za predsednika, Pronayja za podpredsednika. Sekcijski šef je predložil podobne predloge, kakor Haymerle v avstrijske delegaciji. Potem so bile volitve odsekov; grof Andrássy je voljen v odsek za vnanje zadeve.

Grof Feliks Wimpffen je imenovan za avstr. poslanika na italijanskem dvoru. — Grof Zichy, dosedanji avstrijski poslanik v Carigradu, je v saboto zapustil svoje mesto, poprej pa je bil še v avdienci pri sultanu.

NA KRANJSKEM bode dne 3. p. m. volitev enega državnega poslanca namesto rajnega grofa Barbo.

Dvorni svetovalec Neupauer je izdelal nov volilni red za ČESKI deželni zbor; po njem bi dosegli Čehi — kar je pravično — večino v svojem zboru; a kaj porečejo k temu Nemci, kateri imajo zdaj večino v dež. zboru in bodo torej o tej zadevi odločevali?

HRVATSKI sabor se je sešel v nedeljo; odperl ga je predsednik Krestič. Ban je predložil načrte postav glede budgetne indemnitet in o podaljšanju finančne pogodbe z Ogersko.

RUSKI car je dobil nekda grozivno pismo, da bode po njem, ako ne dovoli ustave. Bati se je pa, da nemoralni pritisk socialističnih rovarjev dela na cesarja ravno nasproten učinek in da tedaj oni sami odnašajo izvršitev svobodnejše državne vrdebe, kakor je sedanja. Knez

Gorčakov, o katerem se je pisalo, da hoče odstopiti, ostane še dalje državni kancelar.

V BOLGARIJI je knez Aleksander razpustil narodno skupščino, ker med njo in njegovo vlado ni bilo prave sloge. Taki dogodki so zelo nepovoljni ter morejo le zavirati razvoj mlade države.

ANGLEŽI so zopet v silnih zadregah v Afganistanu, kder je bila te dni njihova vojska nenadoma napadena in potolčena.

Domače stvari.

Slovenska čitalnica v Gorici je imela dne 13. tek. mes. 18. letni občni zbor. Posneli smo pri tej priliki iz tajnikovega in denarničarjevega poročila, da stoji ta naš najstarejši narodni zavod v Gorici v finančnem oziru na prav trdnih nogah; udov šteje tukajšnjih okoli 100, zunanjih okoli 20. Pri volitvi novega odbora za 19. upravno leto so bili skoro enoglasno izvoljeni: G. Josip dr. Tonkli za predsednika, Iv. Pirjevec za denarničarja, za odbornike pa gg. Tone Hribar, J. Kopic Avg., Furlani Fr., Jeglič Andr., Mercina, Rabič, Pagliaruzzi, za namestnike gg. Lazar in Ferfila Tone.

Ker se je gosp. Pagliaruzzi odborništvu odpovedal, stopil je na njegovo mesto gosp. prof. Lazar v odbor.

V prvi seji pa se je odbor tako le ustanovil: izvoljen je gosp. Lazar za podpredsednika, Furlani Fr. za tajnika, Rabič za hišnega gospodarja, Mercina za knjižničarja, Hribar za pevovodjo in Mercina za njegovega namestnika.

V pomoč siromakom zadetim po slabi letini na Goriškem so se obrnili trije udje Ritterjeve plemenite rodbine do deželnega odbora s predlogom, naj bi pospeševal ustanovitev podpornih odborov v doželi, kojim bi bila skrb nabirati milodarov, da se odvrne lakota, katera preti s svojimi groznimi posledicami prebivalstvu nekaterih strani naše grofije.

V našem mestu razdeljuje gospinski podporni odbor vsaki dan po 400 porcij hrane tukajšnjim siromakom; a ker to ne zadostuje, pooblastil je mestni zastop g. župana, naj tudi iz mestne blagajnice doda, kolikor bo manjkalo, da bode vsem siromakom za silo pomagano. —

Dobrodelni „bazar“, ki ga je napravil omenjeni gospinski odbor v preteklem tednu v sobanah društva „Concordia“, je s srečkanjem vred donesel nad 2000 gl. v korist ljudski kuhinji. —

Slovenski plemenitaš. Gosp. Andrej Komelj, solkanski rojak, c. k. stotnik v bar. Maroičičevem polku, jako marljivi pisatelj slovenskih knjig o vojni službi, je v priznanje izvrstnega, več kot 30 letnega službovanja vsled najvišjega cesarjevega sklepa od 30. oktobra t. l. v plemeniti stan z naslovom pl. „Sočebrau“ povzdignjen. Ponosni smo na verlega rojaka in čestitamo mu iz vsega srca: Na mnoga leta!

Zdravstvene razmere v Gorici meseca oktobra 1879. Zdravstveno stanje je bilo v tem mesecu povoljno. Največ bolezní je prihajalo od prehlajenja. Nevarnih nalezljivih bolezní ni bilo razun v dveh slučajih difterije, toda se srečnim izidom. — Umerlo jih je v tem mesecu 51; možkih 27 in ženskih 24. Novembra meseca 1878 jih je umerlo 53; možkih 29, ženskih 24.

Rodilo se je novembra meseca t. l. 32 otrok možkega in 19 ženskega spola; skupaj 51; mej temi 2 nezakonska, 1 možki in 1 ženski.

Ljudski misijon se je začel dne 14. t. m. v goriški prvostolni cerkvi s 4 govori na dan; en govor je samo za ženske, eden samo za možke, en govor pa in en dvogovor za mešano občinstvo. Misijon vodijo oo. jezuiti po načinu, ki je bil do zdaj menda samo še v Italiji v navadi. Dvogovori v cerkvi, pri katerih podučuje učenik z enega odra nevedneža na drugem odru, so v naših krajih čisto nova prireditev, s katero se vsaj mi nikakor ne moremo sprijazniti. Deležili smo se pazljivo dveh takih dvogovorov, a videli smo, da je bilo obakrat več smeha mej mnogobrojnimi občinstvom, nego kaj družega — in to se nam v veži božji ne zdi prav dostojno. Sploh ne razumemo, zakaj se italijanske šege, — katere vtegnemo biti v blaženi deželi na svojem mestu ter se tam morda bolje vjemajo z ljudskim duhom, kakor pri nas — tirajo brez vse potrebe v naše cerkve. Te baže propaganda, naj bo uže za kar koli, je po našem mnenju čisto od več. Pa ne, da bi nas kedo krivo razumel; mi ne govorimo iz liberalističnega stališča, ampak odkritosrčno po istinitem vtisu, ki smo ga od misijonskih dvogovorov domov prinesli. Sicer smo slišali v enakem zmislu soditi tudi veljavne duhovnike, zaradi česar se nadejamo, da se ne bo nikdo spodtikal nad našimi nedolžnimi opazkami!

Nesreča. S Krasa se nam piše: Dne 16. t. m. se je zgodila pri nas velika nesreča, in skoro bi rekli,

le po zanikernosti. M. A. posedla je svojega triletnega otroka k ognjišču in šla k stričevim (sosedu.) Otrok se začne z ognjem igrati in koj se mu vname krilica. Pomoč je bila kmalu pri otroku — a vendar prepozno. Mati pričiirja domov še le, ko zasliši krik. Otrok je vsled opekline v nekoliko urah dušico izdihnil.

Starši! kedaj boste imeli vendar več pozornost na svoje otroke? saj vendar imate dovolj takih žalostnih izglede pred očmi!

Naš Kras je par tednov sem, nam taki temperaturi nenavajenim, prava Sibirija. Snega imamo dovolj, burja razsaja strašansko, mraz je tak, da ni bilo uže veliko let tacega. Toplomer je kazal nekega dne uni teden — 80 R pod ničlo. Bilo je sicer tudi druga leta mraz — a morda le kake tri, štiri dnevo in o svojem času — letos pa traja uže več tednov in zdaj, ko še ni nastopil zimski čas!

Goveja kuga na Kranjskem, hvala Bogu, ponehava. Zdaj je samo še v dveh vaseh novomeškega in v eni vasi črnomaljskega okraja.

Zahvalnice so poslali minist. predsedniku grofu Taaffe-u za njegovo odkrito in krepko izjavo, da se Slovani v Avstriji ne smejo dalje na steno pritiskati. — narodni odborniki ljubljanskega mesta in mnogi občinski zastopi s Kranjskega. Kaj pa naše politično društvo, naši narodni veljaki in zastopi, kje so? Mari je na Goriškem omerivelo uže vse narodno gibanje, ter ugasnila zadnja iskrica nekdanjega tako žarečega narodnega delovanja?

Šolsko. Ker se je g. učitelj Val. Kumar odpovedal vodstvu 3 razredne državne deške šole (nekdanj normalke, pozneje vadnice) v Gorici, postavljen je na njegovo mesto g. Anton Hribar za začasnega voditelja.

Samoumor. Predpreteklo saboto se je v Podgori v svoji sobi z vrcu obesil neki šimon Jenko, 22 letni delavec v Ritterjevi papirnici. Nesrečnež, o kojem se prav nič ne sluti, kaj ga je v obup gnalo, je sin kranjske rodbine, katera pa uže več let v Podgori stanuje. Delavec je bil marljiv in pošten, ter je imel tudi dober zaslužek; otožen pa je bil vedno in večkrat se je izražal, da mu ni več živeti. — Ritterjevi uradniki in delavci so ga spremljali v velikem številu k zadnjemu počitku.

Reva v Istri. Še huje morda, kakor pri nas na Goriškem, je revščina vsled strašno slabe letine zudela naše isterske brate. „Siromaštvo je zlasti v srednji Istri vsled tega nepopisno, lakota trka uže zdaj na duri tisuč in tisuč družin in preti uže zdaj uničiti njih mnogo, nepavadno huda zima jej pomaga zdatno v njenem žalostnem poslu. Do srca morajo pretresti vsakega človeka žalostne prikazni, kakor se zdaj povsodi po srednji Istri nahajajo, na glas Boga prošeče, da bi jih čim prej rešil iz te doline solzá, prikazni, kojim bi bila nagla smrt prijetna, da bi bili le hiranja in tacega životarjenja kmalu rešeni!“ — Tako popisuje odbor, ki se je ustanovil v podporo stradalnim podpredsedstvom g. c. k. profesorja Frana Matejčiča v Pazinu in kojemu tajnikuje naš rojak profesor Ivan Berbuč, v svojem oklicu do usmiljenih bratov na Slovenskem, žalostne razmere v srednji Istri, nujno prošeč, naj se povsod nabirajo milodar: v denarju in živežu vsake vrste v pomoč nesrečnim tamošnjim siromakom. Žalibog, da z Goriškega ni pričakovati posebne podpore, ker imamo doma v pre mnogih krajih silo pomagati in podpirati in ker sami prav težko pričakujemo, da nam prihiiti vis. glada na pomoč z izdatnimi javnimi započetji; drugač bo tudi pri nas mnogo stradanja, če ne še kaj hujega.

Spomin na kranjske Janeze. Gosp. Fran Hlavka je uredil in izdal v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani tiskano prav lično knjižico „Slavnostni sprejem slovenskega pešpolka Kuhnovskega št. 17 v Ljubljani dne 26. in 27. novembra 1879“ katera obsega na 34 straneh osminke, poleg kratke zgodovine Kuhnovskega polka zanimivi popis, kako je bil pretekle dni ta polk vrnitvi se iz Bosne povsod sijajno sprejet in slavljen od Trsta do Dunaja. Knjižica sklepa z Resmanovo pesnijo „Kuhnovska.“ Cena 15 novčičev je jako nizka. —

Šolska veselica. Prejeli smo ter javljamo drugim občinam v izglede in posnemanje: Podpisani krajni šolski svet priredi v nedeljo — dne 21. dec. ob 3. uri popoldne veselico tukajšno šolo obiskajočim ubozim šolarjem in šolaricam v dvorani gostilnice p. n. g. viteza pl. Scaramanga. —

Šolski svet je v ta namen pobiral dobrotne darove; darovali so p. n. gospodje:

Vitez pl. Scaramanga 25 gl., vitez pl. Valentinschitz 25 gl., pl. gospa Reinelt 20 gl., Vitez pl. Bosizio 10 gl., Hell in Fenderl iz Trsta 10 gl., Dr. Osterlag 5 gl., Delena 5 gl., gospa Kozler 5 gl., R. Mahorčič 5 gl., N. N. 5 gl., Borghi 4 gl., Fabiani 2 gl., Jožef Rendelj 2 gl., Gospa Eufenia Mahorčič 2 gl., Ivančič 1 gl., neimenovani 1 gl., Stanich 1 gl., Wohlgemuth 1 gl., Fr. Leban 1 gl., Cvek 1 gl., Ant. Leban 1 gl., Detoni 50 kr., N. N. 50 kr.

Gospodični učiteljici Cazafura in Pitamic sti pomagali izdelovati šolski deci obleko.

S to svoto se je nakupila ubogim otrokom zim-ska obleka in se bode delila ubogej mladini. Blago-dušne p. n. sezanske gospe bodo pa tudi priskrbele, da bode vsa šolska mladina pogostjena in z vsako-jakimi darili obdarovana.

Podpisani krajni šolski svet smatra si torej za prijetno dolžnost, vsem dobrotnikom in podpornicam v svojem, kakor tudi v imenu šolske dece najtoplejšo hvalo izreči.

Ob enem podpisani krajni šolski svet uljudno vabi k svečane razdelitvi vse p. n. dobrotne in do-brotneice.

Krajni šolski svet
v Sežani dne 14. decembra 1879.

Mailingova tiskarna v Gorici spremeni z novim letom svojo firmo in se bo imenovala znanprej: Hilarijanska tiskarna.

Tržno poročilo.

V Gorici 18. dec.

Gorica ne pamti tako slabega trga o sv. Andre-ju, nego je bil letos. Krivo je nekoliko tej slabej kup-ciji, grdo pa salamensko mrzlo vreme, a večja je krivda v pomanjkanju denara pri sedanjih občni mizeriji. Vsa podjetja, kakor užitni davek (dac) glavna trafika, pod-jetje sejmnih prostorov imajo prav pri letošnjem sv. Andreja trgu velik razloček v dohodkih od drugih let. Kaj pa še druga trgovina in obrtnija? Cene raznega blaga so večinoma ostale nespremenjene, pa vsaj ni prav ta mesec ni najmanjše kupčije. Lahko si je mi-sliti, da so hrami pri raznih trgovcih polni shranjene-ga gorskega sira, slanina in masla; dotični gospodarji pa so primorani vzeti potrebno za živež na up. Sle-deče cene se zaznamujejo že od 21. novembra naprej:

Kolonijali. Kava moka gl. 154—156, Cey-lon gl. 158—168, druga gl. 124—130; Portoriko gl. 150—156; Malabar gl. 124—132; St. Domingo gl. 116—122; Rijo fin gl. 128—132; srednji gl. 102—110; sladkor fin gl. 55—56; Melis gl. 52—53; tolčen gl. 50—51.

Sadje. Rožiči gl. 13—14; mandelji gl. 122—124; grozdje suho (uva passa) gl. 33—35; sultanina gl. 44—48.

Mast, sir in olje. Maslo gl. 88—92; ame-rikanska mast gl. 58—55; domača slanina gl. 68—70. amerikanska gld. 58—60; pijačentinski sir star gam 140—168; pekorin gl. 112—116; bovski letošnji gl. 56—60; olivno najfinije gl. 76—78; srednje gl. 60—62; Corfu gl. 54—56; Ragusa gl. 47—48; istri-jansko gl. 49; Petrolej v sodčih gl. 17.50—17.75, v zabojih gl. 19.50—20. Vse navedene cene pr. 100 kil.

Žito, moka in riž. Pšenica hekt. (100 litrov) gl. 9.80—10.40; sirk gl. 6.30—6.80; reč gl. 6.60—6.80; ječmen cel gl. 6, pehan gl. 10.40—10.80; oves gl. 4.—; fižol gl. 4.10—9—11; ajda gl. 5.60. Kdor hoče preračunit na staro mero, naj računi 31 litrov star pol. pri ovsu 5 litrov več, Riž je od 20 gl. do 26 najfiniji. Moka I gl. 24.70; II gl. 22.50; III gl. 21.30; IV. gl. 20.50; V gl. 17.—; VI gl. 13.—; otrobi debeli gl. 5.20; drobni gl. 5.—, pr. 100 kil.

Spirit in vino. Domače žganje Hek. gl. 68—72; spirit rafiniran gl. 42—43; vino furlansko črno gl. 29—30; belo gl. 24—26; ribola od 20—25 uvažena razna vina kakor kranjsko (dolenjsko), štajersko, oger-sko, laško in celo tirolsko po različnih cenah in po kakovosti. Seno in slama je bilo prodano od 1 gl. do gl. 1.25 za 56 kil., krompir letošnji po gl. 4.50 do 5.— pr. 100 kil.

Javna zahvala.

Podpisani smatram si v posebnost dolžnost, izre-či najiskrenejšo zahvalo vis. spoštovanemu gospodu d. ru Josipu Kenda-u, ajdovskemu zdravniku, ka-teri je se znano svojo spretnostjo in z vestnim mar-jljivim prizadevanjem dognal, da je moja, po dolgi, trimesečni bolezni v smrtni nevarnosti ležeča soproga meni in čeli rodbini v neizmerno radost srečno in si-cer popolnoma okrevala.

Ker ne morem gosp. zdravniku svoje hvaležnosti po zaslugi in tako dokazati, kakor želim, kličem iz dna srca: Bog ga živi mnoga leta in ga osreči z naj-obilnejšim blagoslovom.

V Berjah nad Rihenbergom dne 10. dec. 1879
France Žerjal
posestnik.

Listnica uredništva. G. L. Br. v? Za Boga, ohrani-te svoje menenje za se; kajti nad Vami in Vašimi tovarši visi na drobni niti Damoklejev meč. Neka gospoda je zelo ob-čutljiva in tči gledé svobodnostnih nazorov še v Bach-ovih cokolah. O svojem času že spozneme svojo dolžnost, saj čas-nikar ne sme poznati drugih nadzornikov, nego vest, po-stavo, javno menenje in — če hočete — državnega pravdnika. Z Bogom!

G. L. I. v Lkv. Potrpite, prosimo; o šol-kih in cestnih zadevah smo v zadnjem času uže toliko govorili, da moramo malo prenehati. Odloženo ni zavrženo.

Gi St. Dut. v L. Ne hudajte se; pride na vrsto hitro po novem letu. Vesele praznike!

G. M. M. v. S. Gledé trgovskih poročil nam je šlo le-tos piškavo; za prihod. tečaj pa vredimo stvar po vsakem na-činu.

Dunajska borza.

	19 dec.
Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 " 20 "
Zlata renta	80 " 85 "
1860 drž. posojilo	130 " 25 "
Akije narodne banke	838 " — "
Kreditne akcije	285 " — "
London	116 " 50 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 31 "
C. kr. cekini	5 " 54 "
Državne marke	57 " 75 "

ODVETNIK

M. dr. Morpurgo
v Gorici

je preložil svojo pisarnico v hišo Kohen na Korenjsi štv. 252, II. nadstropje.

Čujte, glejte in čudite se!

Od neke konkurne mase nedavno falirane velike tovarne britanija-srebrnih izdelkov, prevzeto blago, ka-tero ima tovarniško znamenje: pravo Britanija, od-da-ja se po vsaki ceni, ali bolje rečeno zastoni. Kdor pošlje ali tudi proti povzetju samih 6 gl. 70 kr., dobi sledeče stvari za četrtino prave vrednosti in sicer:

- 6 posobno dobrih namiznih nožev z ročnem iz-britanija-srebra in pravo-angleško ostrino;
- 6 najfinijih vilic britanija-srebro iz enega sa-mega kosa;
- 6 najfinijih britanija-žlic, masivnih;
- 6 " " žliček za kavo;
- 6 " " nožnih podstavkov;
- 1 " " zajemal. za juho, masiven;
- 1 " " za mleko
- 6 angleških Viktorija tas; najfinije ciziliranih;
- 2 okusna salonska svečnika;
- 1 britanija-srebrni zvonček s srebro-glasom;
- 1 " " plošček za kruh, masiven;

Vseh 42 komadov je izdelanih iz najfinjega, pravega britanija-srebra, ki je edina kovina, koja ostane vedno bela ter se tudi 25 let rabljena, ne razločuje od pra-vega srebra; zato se garantuje. V dokaz, da moje o-znanilo ne sloni na

nobeni slepariji

zavezujem se javno, da brez ugovora nazaj vzamem blago, če bi komu ne bilo po volji. Jaz zavračam na mnoga zahvalna pisma, ki so mi došla in koja bom za-poredoma objavil. Kdor hoče tedaj dobiti dobro in zanesljivo blago za svoj denar in ne kako slepar-sko šaro, naj se obrne samo do

A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9, nasproti knezoškofjske palače na Dunaji.

Zoper vsaki kašelj!

prsne boleti, praskanje v goltniku, zagerljenje, za-sliženje, pljuvanje krvi, naduho, oslovski kašelj, jetčni kašelj je Mayer-jev

beli prsni sirup

najzanesljiveji in najboljši domači pripomoček.

Pravi dobiča se samo pri

A. FRANZONI

Pontoni-jeva lekarnica v Gorici.

Podpisani ima na prodaj prav dobro tirolsko

Črno vino,
čisto naravno

a ne oddaja je manj, nego po 56 li-trov skupaj.

Alojzij Bader.

!! Skoraj zastoni !!

Zavoljo nedavno na nič prišlo velike FABRIKE ZA BRITA-NIJA-SREBRO, oddaje se sledečih 42 KOMADOV, izredno dobrih rešij od BRITANIIJA-SREBRA samo za gl. 6.75, kot jedva četrti del troškov izdelovanja, tedaj skoraj zastoni, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročni-kom od britanija-srebra, s pravo angleški-mi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 kom. jako finih vilic, britanija-srebro, iz jedne-ga kosa.
- 6 kom. teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 kom. žlic za kavo od britanija-srebra, naj-boljše kvalitete
- 1 masivni zajemal. za mleko od brit. srebra.
- 1 cečki zajemal. za juho od britan. srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija-podstavkov, fino cizeliran.
- 2 krasna nam. svečnika od britanija-srebra.
- 1 salonski namizni zvonček od britanija-sre-bra srebrnega glasu.
- 1 precejvalnik za čaj od britanija-srebra, z ročkom ali vošalom.

42 kom. Vseh teh 42 rešij je izdelano iz najfinjega britanija-sre-bra, ki je na celotnem svetu jedina kovina, koja ostane vedno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razlo-čiti, ZA KAR SE GARANTUJE.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provincah:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse 6.

Pošilja se proti poštnemu povzetju. — Poština za vseh 42 ko-madov znaša 36 kr. v vsak kraj avstro-ogerske.

Otroke odgojiti in prehraniti

prevzame podpisani slovenskega, nemškega in italijanskega jezika teoretično in praktično zmožni učitelj. On prevzame dva ali tri otroke premož-nih staršev v popolno odgojo in prehranjenje. Ker je njegova hiša jako priročna in v zdravi legi, ima dvorišče, vrt in prav blizu tudi sadni vrt in vinograd, je gotovo za ta namen jako pripravna. Podpisani bode za to skrbel — in lahko uže naprej zagotavlja — da bodo otroci, tudi če niso posebno nadarjeni, dobro napredo-vali in da se nauče zraven maternega tudi še enega zgorej omenjenih jezikov.

Kdor želi kaj več pozvedeti, naj se biago-voli pisмено ali osebno obrniti do

Matija Leban-a

učitelja v Ronchi-ju na Primorskem.

Javna izjava.

Blago, prejeeto od zapuščinskega oskrbnistva ne-davno propale velike tovarnice igrač, prodalo se je za 4. del prave vrednosti. Za neverjetno majhno ceno 2 gl. 95 kr. dobi vsakdo sledečih 58 komadov krasnih i-grač, sposobnih za dečke in deklice vsake starosti; pošiljejo se proti poštnemu povzetju; to je:

- 1 Pariško Variété-gledišče, prav dično in zanimivo okinčano.
- 1 Čarobno škrinjico, obsegajočo ujetega paša, kateri hoče oobegniti.
- 1 Sv. Miklavža.
- 25 krasnih kinčev za božično drevesce, najnovejše baže.
- 1 kitajec, vedno delavnega in smeh vzbujajočega z mehanizmom.
- 12 krasnih svečnikov za božično drevesce.
- 1 japonski kiosk, umetno delo, obsegajoče kolibrija, ki se giba in prepeva.
- 1 pajacelj, umetno napravljen, zna vsake baže umetnij.
- 1 gozdni škrt, kazoč jezik na povelje.
- 12 pisanih svečic za razsvetlo.
- 1 punca v kočiji, elegantno oblečena; kedar se vozi, triplja in upije.
- 1 starorimska kočija z vprego.

58 komadov, stane samo gl. 2.95. Po vrhu pa dobi prav

Zastoni

in brez doplačila vsak pri prejemu take igraške zbir-ke 1 darilo obstoječe iz

4 ličnih, v jeklo rezanih slik.

Te slike so dobro posnete iz slavnih umetniških del in se sposobijo zlasti za okinčanje soban ali pa za darila odraslim. Naročila naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom:

An das Exporthaus international. Waaren, Wien, Stadt, Heinrichshof, Magazine 8—9.

Dobre, pravične, nepokažene

voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega če-belnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann

v Ljubljani.